

Calea de mijloc sau trezvia - ortodoxie:

"Calea de mijloc", numita adesea si "calea de aur", este drumul cel mai sigur spre mantuire.

Calea "de mijloc" este acea cale care evita extremele iar, dupa cum bine stim, orice extrema poate fi daunatoare (fatala). Lucru daunator mantuirii este deci si acea viata cand rea, cand buna, "numai echilibrata sa fie", cat si acea extrema pietista, acea evlavie lipsita de discernamant si de dragoste, izvorata din mandrie.

Calea "de mijloc" a Bisericii inseamna evitarea a doua extreme, anume pe cea a unei prea mari ingaduinte, care favorizeaza o vietuire crestina "caldicica" si neautentica, cat si pe cea a habotniciei, cand mintea luminata se opacizeaza, iar "litera" stinge "duhul".

Crestinul caldicel - omul jumatatilor de masura

Habotnică este persoana credincioasă care dă dovadă de un zel exagerat atât în gesturile de evlavie cât și în interpretarea exagerată a unor îndemnuri sau dogme ale credinței.

Chemarea numelui Domnului pentru toate nimicurile poate fi altă formă de habotnicie: "Asa a vrut Dumnezeu..." Nu totul se intampla cum vrea Dumnezeu. Nu tot ce fac oamenii este in planul divin. Interpretarea scoasă din context a Sfintelor Scripturi, poate fi o altă formă de habotnicie, dacă acea interpretare rigorisă se naste pe fondul fobiei de a nu gresi cu nimic (boala hiper-corectitudinii).

In vremurile noastre, caracterizate de incertitudini si dileme, din prea mult zel, chiar si unii dintre crestini ajung sa cada intr-o extrema periculoasa, straina de originile Bisericii Ortodoxe. Acestia sunt cei care ajung sa mearga pe extrema cea "de-a dreapta", a unei ravne gresit infaptuite, poate la fel de vinovata ca si cea "de-a stanga", anume a complacerii in pacate.

Incepand prin a avea o ravna buna, unii dintre crestini ajung treptat la a hrani o ravna periculoasa, avand drept cauza mandria si sentimentul de "a fi alesi special", care duce numai la jertfa, uitand de mila. Hristos ne aminteste inasa neincetat calea cea "de mijloc", zicand: "Mila voiesc, iar nu jertfa. Caci nu am venit sa chem pe cei drepti, ci pe pacatosi la pocainta." (Matei 9, 13)

Diavolul, când vede că nu ne mai poate opri de pe calea credinței, încearcă să ne ispitească cu zelul peste măsură, astfel încât să trăim o credință forțată, o credință de paradă. De aceea habotnicia este o ispită de-a dreapta, greu de constientizat de către cel în a cărei capcană a căzut, tocmai din pricina faptului că ia forma binelui, desi esenta este de la cel rău.

In zilele noastre, intalnim in schimb foarte des sintagma `calea de mijloc`. Aceasta e privita ca o adevarata virtute oriunde se vorbeste despre relatiile interumane, de mentinerea pe o linie a dialogului, a intelegerii, a evitarii conflictului. Echilibrul mental uneori este considerat chiar sinonim cu calea de mijloc. La fel si din punct de vedere fizic, calea de mijloc este recomandata, exagerarile de orice tip avand consecinte somatice mai mult sau mai putin imediate. De altfel, numeroase din sfaturile pe care le primeste un tanar la inceputul vietii este sa se mentina pe acea linie in care exagerarile de orice fel sa fie evitate, pentru ca numai in acest mod poate duce nu numai o viata linistita, dar ar putea avea si satisfactii de orice natura. Evident ca aceste sfaturi sunt intelepte, rabdarea fiind o virtute crestina care se invata in permanenta.

Nu jumătate de măsură în păcat unde scopul este maximal.

Calea "de mijloc" nu înseamnă a face compromisuri și neîncetate pogoaraminte.

Calea "de mijloc" nu este sub nici o formă slujire la doi domni, care este lucru cu neputință.

Nu poți împacă contrariile.

Pentru chinezii taoiști lumea este un echilibru fragil între principii contrare aflate într-o continuă mișcare. Faptele omului pot restabili echilibrul său, din contra, pot destabiliza întregul sistem, ducând până la ruperea armoniei universului. Ei susțin că în fiecare lucru bun se află și ceva rău, iar în oricare lucru rău se află și ceva bun. Prin urmare, într-o asemenea gândire nu contează "cantitatea" de rău prezent, ci numai o păstrare a unui echilibru între cele două forte.